Consiliul Superior al Magistraturii
Institutul Național al Magistraturii

Concurs de admitere la Institutul Național al Magistraturii
1 iulie – 7 octombrie 2014

PROCES VERBAL
de soluționare a contestațiilor la barem pentru disciplina
Drept civil

8 septembrie 2014

Întocmit de Comisia de soluționare a contestațiilor – Drept civil, cu privire la contestațiile la baremul de notare si evaluare, formulate de candidați conform Anexei atașate la prezentul, în temeiul art. 19 din Regulamentul privind concursul de admitere si examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii, referitoare la baremul stabilit pentru proba eliminatorie de tip grilă la materia: Drept civil.

Au fost formulate contestații de către 13 candidați, cu privire la următoarele întrebări:

Întrebarea 3 G1 (2-G2; 11-G3; 10-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 4 G1 (15-G2; 1-G3; 6-G4) - contestată de 2 candidați.

Întrebarea 6 G1 (3-G2; 22-G3; 25-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 10 G1 (10-G2; 14-G3; 15-G4) - contestată de 2 candidați.

Întrebarea 11 G1 (1-G2; 25-G3; 21-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 15 G1 (17-G2; 20-G3; 24-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 17 G1 (22-G2; 4-G3; 7-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 18 G1 (5-G2; 21-G3; 22-G4) - contestată de 2 candidați.

Întrebarea 19 G1 (7-G2; 18-G3; 3-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 21 G1 (4-G2; 12-G3; 2-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 22 G1 (14-G2; 13-G3; 16-G4) - contestată de 2 candidați.

Întrebarea 23 G1 (11-G2; 8-G3; 23-G4) - contestată de un candidat.

Întrebarea 24 G1 (9-G2; 2-G3; 8-G4) - contestată de 4 candidați.

Comisia de contestații, în unanimitate, a hotărât respingerea ca neîntemeiate a tuturor contestațiilor pentru motivele expuse în cele ce urmează:

Întrebarea 3 G1 (2-G2; 11-G3; 10-G4) - contestată de un candidat.

Variantă corectă de răspuns: C.

Contestatorul a susținut că varianta B de răspuns este echivocă pentru că noțiunea de înscris include și înscrisurile întocmite în formă autentică sau cu respectarea unor forme de solemnitate.

Comisia apreciază că răspunsul afirmă că însăși valabilitatea tranzacției este condiționată de forma scrisă, ceea ce este fals, având în vedere că, potrivit art.2272 din Codul civil din 2009, forma scrisă este doar o condiție de probă, iar nu de valabilitate. Ca atare, comisia consideră că susținerile contestatorului nu sunt fondate.

Întrebarea 4 G1 (15-G2; 1-G3; 6-G4) - contestată de 2 candidați.

Variante corecte de răspuns: A și B.

Unul dintre contestatori arată succint că varianta A de răspuns este corectă, fără a motiva însă de ce nu ar fi valabilă și cealaltă variantă de răspuns indicată în barem. Întrucât varianta A este corectă și potrivit baremului, contestația apare ca nefondată.

Cel de al doilea contestator susține că varianta B de răspuns ar fi greșită față de dispozițiile art.2263 Cod civil, făcând trimitere la un text din doctrină – G. Boroi, L. Stănciulescu – Instituții de drept civil, Editura Hamangiu, 2012. Se mai învederează că rezoluțiunea nu este compatibilă cu acest tip de contract.

Comisia apreciază că varianta B de răspuns este corectă față de dispozițiile art.2263 alin.2 Cod civil, potrivit cărora „atunci când comportamentul celeilalte părți face imposibilă executarea contractului în condiții conforme cu bunele moravuri cel interesat poate cere rezoluțiunea", reproduse întocmai în varianta de răspuns. Distincțiile făcute relativ la rezoluțiune și reziliere exced ipotezei de lucru a speței, față de reglementarea mai sus citată.

Comisia constată, de asemenea, că trimiterile doctrinare făcute de contestator sunt trunchiate și vizează numai o prezentare generală a delimitării sancțiunii rezoluțiunii față de alte tipuri de sancțiuni, nefăcându-se vorbire despre lipsa de aplicabilitate a rezoluțiunii în materia contractului de întreținere. Mai mult, art.2263 alin.2 Cod civil relevă faptul că legiuitorul a urmărit introducerea unei sancțiuni exprese în această materie, iar sancțiunea este rezoluțiunea. În consecință, comisia consideră că varianta B de răspuns este în mod just reținută în barem ca una dintre variantele corecte.

Întrebarea 6 G1 (3-G2; 22-G3; 25-G4) - contestată de un candidat.

Variantă corectă de răspuns: C.

Candidatul învederează că variantele de răspuns corecte ar fi cele de la A și C, deoarece în speță este vorba de un mandat fără reprezentare, fiind aplicabile dispozițiile art.1309, 1311, 1314 și 2039 alin.2 Cod civil.

Comisia reține că, în conformitate cu dispozițiile art.1340 Cod civil, în privința actelor juridice, gestiunea ratificată produce, **de la data când a fost începută**, efectele unui mandat. Or, în ipoteza de lucru a speței, varianta A de răspuns face trimitere la **momentul** la care se produc efectele gestiunii ratificate cu referire clară la data ratificării. Este real că aceste efecte sunt cele ale cele contractului de mandat, astfel cum rezultă din dispozițiile art.1340 Cod civil. Prin raportare la acest text de lege, care prevede că gestiunea ratificată produce efectele unui mandat, **de la data când a fost începută**, răspunsul de la lit. A nu este corect întrucât face referire **la data ratificării gestiunii de afaceri**. Ca

atare, varianta A de răspuns este greşită. Toate celelalte argumente ale candidatului legate de lipsa sau depăşirea puterii de reprezentare, ratificarea mandatului, noţiunea mandatului fără reprezentare şi desfiinţarea contractului înaintea ratificării exced datelor speţei şi nu pot fi reţinute.

Întrebarea 10 G1 (10-G2; 14-G3; 15-G4) - contestată de 2 candidaţi.

Variantă corectă de răspuns: A.

Candidaţii solicită reţinerea ca fiind corectă şi a variantei B de răspuns întrucât „momentul renaşterii obligaţiei şi efectele acestei renaşteri sunt două chestiuni diferite".

Comisia consideră că răspunsul indicat la litera B nu este corect în raport de dispoziţiile art.1628 Cod civil, care prevăd că dispariţia cauzei care a determinat confuziunea face să renască obligaţia cu efect retroactiv şi nu au în vedere data dispariţiei cauzei, aşa cum este indicat eronat în varianta B.

Întrebarea 11 G1 (1-G2; 25-G3; 21-G4) - contestată de un candidat.

Variante corecte de răspuns: A şi B

Candidatul nu contestă în mod concret varianta B de răspuns, limitându-se a cita în întregime această variantă în conformitate cu grila, cu indicarea unei surse bibliografice.

Comisia reţine că varianta B de răspuns este reţinută în barem ca o variantă corectă. În raport de dispoziţiile art.1249 alin.2 Cod civil nulitatea relativă poate fi invocată pe cale de acţiune numai în termenul de prescripţie stabilit de lege. **Cu toate acestea, partea căreia i se cere executarea contractului poate opune oricând nulitatea relativă a contractului chiar şi după împlinirea termenului de prescripţie a dreptului la acţiunea în anulare**. Ca atare, varianta B de răspuns este corectă, ea fiind conformă normei edictate în Codul civil.

Întrebarea 15 G1 (17-G2; 20-G3; 24-G4) - contestată de un candidat.

Variante corecte de răspuns: A şi B

Se arată de către contestator că răspunsul de la litera A este greşit şi nu poate fi punctat, întrucât noţiunea de „despăgubiri" nu echivalează cu noţiunile de „preţ al manoperei" şi „valoare a materialelor". Faţă de aceste argumente, comisia învederează că dispoziţiile art.582 Cod civil stipulează că în cazul în care autorul lucrării autonome cu caracter durabil asupra imobilului altuia este de rea-credinţă, proprietarul imobilului are dreptul să ceară instanţei să dispună înscrierea sa în carte funciară ca proprietar al lucrării cu plata, la alegerea sa, către autorul lucrării a jumătate din valoarea materialelor şi a manoperei, ori din sporul de valoare adus imobilului. „Preţul manoperei" şi „valoarea materialelor" sunt noţiuni care definesc modalităţi de despăgubire ce se pot cuveni autorului cu rea-credinţă a lucrărilor autonome cu caracter durabil.

Contestatorul afirmă că nu se poate pune semnul egalităţii între noţiunile de „valoare a materialelor şi preţ al manoperei" şi „despăgubiri". În realitate, sensul termenilor folosiţi este determinat sub forma acestei echivalări chiar de legiuitor. Astfel, situaţia juridică a autorului de rea-credinţă al unei lucrări autonome cu caracter durabil realizate pe terenul altuia (la care face referire răspunsul de la lit.A) este reglementată de art.582 alin.1 lit.a) Cod Civil , care este situat în secţiunea intitulată „Accesiunea imobiliară artificială". Or, potrivit art.595, din aceeaşi secţiune, „ori de câte ori, în aplicarea unei dispoziţii din prezenta secţiune, instanţa este învestită să stabilească întinderea indemnizaţiei sau a despăgubirii, ea va ţine seama de ...". Însă, termenul de „despăgubire" nu se mai regăseşte nicăieri în cuprinsul secţiunii, ci apar numai formulări de tipul „spor de valoare adus imobilului prin efectuarea lucrării" sau „valoare de circulaţie a imobilului". Aşadar, legiuitorul însuşi stabileşte că „valoare a materialelor şi preţ al manoperei", alături de alte noţiuni cum ar fi celelalte două amintite, sunt forme

speciale de despăgubire (sau de indemnizare pentru că au caracter bănesc) a autorului lucrării.

În acelaşi sens, comisia menţionează că în literatura de specialitate (V. Stoica Drept civil. Drepturile reale principale, Ed. C.H.Beck, Bucureşti 2009, pag. 334) care, deşi, a fost publicată anterior intrării în vigoare a Codului civil actual, tratează comparativ cele două reglementări, problema de drept enunţată de varianta A este analizată sub titlul „modalităţi de despăgubire". În consecinţă, prin raportare la ipoteza de lucru a speţei şi la modul de redactare al răspunsurilor, coroborat cu dispoziţiile legale sus menţionate, varianta A de răspuns este corectă.

Întrebarea 17 G1 (22-G2; 4-G3; 7-G4) - contestată de un candidat.

Variante corecte de răspuns: A şi B.

Candidatul se limitează la a arăta că şi varianta B de răspuns este corectă. Or, conform baremului afişat, varianta de la litera B este considerată corectă şi punctată ca atare, sens în care contestaţia este nefondată.

Întrebarea 18 G1 (5-G2; 21-G3; 22-G4) - contestată de 2 candidaţi.

Variante corecte de răspuns: A şi B.

Unul dintre candidaţi învederează că varianta B este corectă, fără a dezvolta niciun fel de alte argumente relativ la celelalte variante de răspuns şi fără a le contesta in mod expres. Baremul punctează varianta prezentată la litera B ca fiind o variantă corectă, astfel că solicitarea contestatarului de a reţine drept corect acest răspuns apare ca nejustificată. Un alt candidat a pretins că răspunsul punctat la varianta B nu este corect, deoarece proprietarul unui fond poate să exercite unele din atributele dreptului de proprietate asupra fondului vecin prin propria sa manifestare de voinţă, fără acordul celuilalt vecin, şi deci există situaţii de modificare prin manifestare unilaterală de voinţă. Este dezvoltat şi un exemplu vizând plantarea unor arbori de către un proprietar cu încălcarea limitelor de proprietate vecine şi neavând acordul celuilalt proprietar.

Comisia subliniază că, în conformitate cu dispoziţiile art.602 alin.2 Cod civil, limitele legale ale dreptului de proprietate în interes privat pot fi modificate prin acordul părţilor, ceea ce reprezintă exact textul de la varianta A de răspuns. Contestatiile nu sunt deci fondate, iar trimiterile făcute de contestator la potenţiale acţiuni ilegale ale unor proprietari exced cadrului speţei.

Întrebarea 19 G1 (7-G2; 18-G3; 3-G4) - contestată de un candidat.

Variantă corectă de răspuns: C.

Candidatul arată că varianta C de răspuns este cea corectă şi că varianta de la litera A nu poate să fie punctată. Comisia constată că în barem numai varianta C de răspuns a fost considerată corectă şi, ca atare, susţinerea contestatarului nu este fondată.

Întrebarea 21 G1 (4-G2; 12-G3; 2-G4) - contestată de un candidat.

Variante corecte de răspuns: A şi C.

Se pretinde de către candidat că varianta B de răspuns este incorectă şi C este corectă, fără a se dezvolta argumente clare în susţinere.

Comisia reţine că baremul punctează drept variante corecte de răspuns numai pe cele indicate la literele A şi C. În consecinţă, susţinerile candidatului sunt lipsite de suport prin raportare la baremul dat publicităţii.

Întrebarea 22 G1 (14-G2; 13-G3; 16-G4) - contestată de 2 candidați.

Variante corecte de răspuns: A și C.

Candidații arată că doar varianta B de răspuns poate să fie considerată ca fiind corectă în conformitate cu dispozițiile art.972 alin.1 lit.b Cod civil, detaliind un alt mod de calcul pentru cotele succesorale față de cel avut în vedere în variantele de răspuns reținute drept corecte de barem.

Față de dispozițiile art.977 alin.1 și art.978 alin.1 lit.a Cod civil, comisia apreciază că variantele de răspuns A și C sunt cele corecte. Art. 972 alin.1 lit. b Cod civil se referă la modul de stabilire a cotei ce se cuvine soțului supraviețuitor dacă vine în concurs atât cu ascendenți privilegiați, cât și cu colaterali privilegiați ai defunctului, ipoteză necuprinsă de niciunul dintre răspunsuri. Însă contestatorii omit faptul că, după stabilirea cotei soțului supraviețuitor, restul cotelor se împart în conformitate cu dispozițiile art.977 alin.1 și art.978 alin.1 lit.a Cod civil, context în care calculele pe care le prezintă cu titlul de exemplu sunt eronate.

Întrebarea 23 G1 (11-G2; 8-G3; 23-G4) - contestată de un candidat.

Variante corecte de răspuns: B și C.

Candidatul susține că varianta B este corectă în conformitate cu dispozițiile art.1263 Cod civil, fără a indica și a solicita invalidarea variantei C reținute ca fiind corectă în barem și fără a dezvolta eventuale argumente în această direcție.

Comisia constată că varianta de răspuns B este reținută drept corectă în barem și ea corespunde dispozițiilor art.1263 alin.2 Cod civil. Comisia reține că și varianta de răspuns C este corectă prin raportare la dispozițiile art.1265 alin.1 Cod civil, potrivit cărora **confirmarea actului anulabil își produce efectele din momentul încheierii contractului** și atrage renunțarea la mijloacele și excepțiile ce puteau fi opuse sub rezerva însă a drepturilor dobândite și conservate de terții de bună credință.

Întrebarea 24 G1 (9-G2; 2-G3; 8-G4) - contestată de 4 candidați.

Variantă corectă de răspuns: A

Se învederează de către contestatori că singura variantă de răspuns corectă este cea de la litera B, făcându-se trimitere la dispozițiile art.1207 și art.1325 Cod civil, întrucât eroarea nu este aplicabilă în cazul actelor unilaterale, ci doar dolul. S-a mai susținut și că varianta B de răspuns este corectă, iar cea de la litera A este incompletă, deoarece dolul sub forma captației sau a sugestiei poate fi întâlnit și în cazul actelor unilaterale, în vreme ce eroarea presupune existența unui co-contractant, deci este aplicabilă numai actelor juridice bi/plurilaterale. Sunt citate lucrările autorilor G. Boroi, C. Anghelescu – – Drept civil. Partea generală, Editura Hamangiu, 2013 (pag.147-148) și G. Boroi, L. Stănciulescu – Instituții de drept civil, Editura Hamangiu, 2012 (pag.104). Candidații dezvoltă o serie de exemple pe tărâmul actelor juridice unilaterale cu referire la actele juridice bilaterale.

S-a mai arătat că trebuie punctată și varianta C de răspuns pentru că numai în cazul dolului se prevede expres în lege că el nu se presupune și că trebuie să fie dovedit. Candidatul dezvoltă ulterior, ușor contradictoriu, argumente legate de posibilitatea de probare cu prezumții a viciilor de consimțământ, făcând trimiteri la doctrină (G. Boroi, C. Anghelescu – Drept civil. Partea generală, Editura Hamangiu, 2013).

Comisia reține că rezolvarea corectă a acestui subiect presupunea identificarea acelor variante de răspuns care să conțină enunțuri corecte și, cumulativ, să evidențieze aspecte care **diferențiază** dolul, ca viciu de consimțământ, de eroare. Or, varianta B de răspuns, conform căreia dolul este aplicabil și actelor juridice unilaterale, **nu** reprezintă un element de diferență între cele două vicii de consimțământ, ci o asemănare. În acest sens, comisia reține, din interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 1204 și 1325 Cod civil, că pentru a fi valabil, consimțământul exprimat la încheierea unui act juridic, **inclusiv unilateral**, trebuie să fie serios, liber și exprimat în cunoștință de cauză.

Pe de altă parte, art. 1207 Cod civil, chiar dacă face referire la partea dintr-un contract, care prin

definiție este un act juridic bilateral sau plurilateral, se coroborează, la rândul său, cu 1325 Cod civil. În plus, în literatura de specialitate (M.Avram, Actul juridic unilateral în dreptul privat, Ed. Hamangiu, 2006, pag. 58, care, în materia analizată, își păstrează valabilitatea) s-a arătat în mod neechivoc, că „se poate afirma că teoria viciilor de consimțământ își găsește aplicare și în materia actelor juridice unilaterale, fără nicio excepție cu privire la vreo categorie de acte unilaterale", cu mențiunea că autorul citat a avut în vedere eroarea, dolul și violența.

În mod similar, și doctrina recentă (**G. Boroi, C. Anghelescu – Drept civil. Partea generală, Editura Hamangiu,** 2011, pag.143) menționează expres că dolul, sub forma sugestiei sau captației, poate fi întâlnit și în cazul actelor juridice unilaterale.

Comisia constată, de asemenea, că trimiterile făcute de contestatori la doctrină (G. Boroi, L. Stănciulescu – Instituții de drept civil, Editura Hamangiu, 2012) sunt trunchiate, în realitate aspectele invocate vizând doar o situație particulară, respectiv ipoteza actelor bilaterale/plurilaterale. Astfel, cea de-a doua cerință a erorii esențiale (necesitatea ca partea cocontractantă să fi știut ori să fi trebuit să știe că elementul asupra căruia cade falsa reprezentare este esențial) vizează ipoteza particulară a actelor juridice bilaterale sau plurilaterale cu titlu oneros. Totuși, candidații omit să precizeze că, inclusiv autorii citați, atunci când tratează prima condiție, de bază, a erorii esențiale (elementul asupra căruia cade falsa reprezentare să fi fost hotărâtor pentru încheierea actului juridic) se referă în mod generic la „încheierea actului juridic" fără a diferenția după cum este vorba despre acte juridice unilaterale sau bilaterale/plurilaterale. Rezultă astfel că eroarea este aplicabilă și actelor juridice unilaterale, verificarea impunând doar analiza primei cerințe susmenționate. De altfel, și prevederile art. 1325 Cod civil prevăd că în măsura în care prin lege nu se prevede altfel, dispozițiile legale privitoare la contracte se aplică în mod corespunzător și actelor unilaterale. Or, în materia erorii, legea civilă nu prevede altfel.

Pentru considerentele expuse, varianta B de răspuns **nu** este corectă.

În continuare, comisia reține că atât eroarea, cât și dolul sunt fapte juridice *stricto sensu.* Conform art.1214 alin.4 Cod civil, dolul nu se presupune, partea care solicită să se rețină acest viciu de consimțământ fiind obligată să facă dovada lui. Fiind vorba de un fapt juridic *stricto senso*, dolul poate fi probat cu orice mijloc de probă. Existența unei prevederi exprese la art.1214 nu exclude însă necesitatea probării și a erorii ca viciu de consimțământ, aspecte dezvoltate, de altfel, și de autorii citați de contestator, în aceeași lucrare, atunci când, prezentând structura erorii esențiale, evidențiază dificultăți în dovedirea erorii ei, cu precizarea că eroarea poate fi probată prin orice mijloc de probă (G. Boroi, C. Anghelescu – Drept civil. Partea generală, Editura Hamangiu, 2011, pag.137). Pe cale de consecință, nici varianta C de răspuns nu este corectă.

Nu este fondată nici susținerea că varianta A de răspuns este incompletă, față de dispozițiile art.1215 alin.2 Cod civil.

Față de toate argumentele dezvoltate, contestațiile sunt nefondate.

Comisia de contestații,

ANEXA
Candidaţii care au contestat întrebarile de Drept civil

Nr.crt.	Nume si Prenume	Grila	Intrebari contestate:
1	ALBESCU Andrada	G2	5
2	BOGZA Teodora	G3	4
3	BUDIN Francesco-Daniel	G3	2 11 21
4	BUŞCAN Cristian	G4	8
5	BUZATU Alexandra	G4	2 3 6 23
6	CRIŞAN Andrei	G1	11
7	HAŢEGAN Alina	G3	13
8	MURSOI Diana	G3	13 14
9	PAŞALICA Sorin-George	G4	8
10	PLEŞESCU Roxana-Angela	G2	10
11	PREOTEASA Andrei-Ionut	G3	1
12	ŞERBAN Sanda-Puica	G1	6 15
13	ŢURCAN Ioana-Maria	G3	2

Drept civil

Intrebarea 3 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BUDIN Francesco-Daniel	G3	11

Intrebarea 4 **2**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BUZATU Alexandra	G4	6
2	PREOTEASA Andrei-Ionut	G3	1

Intrebarea 6 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	ȘERBAN Sanda-Puica	G1	6

Intrebarea 10 **2**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	MURSOI Diana	G3	14
2	PLEȘESCU Roxana-Angela	G2	10

Intrebarea 11 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	CRIȘAN Andrei	G1	11

Intrebarea 15 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	ȘERBAN Sanda-Puica	G1	15

Intrebarea 17 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BOGZA Teodora	G3	4

Intrebarea 18 **2**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	ALBESCU Andrada	G2	5
2	BUDIN Francesco-Daniel	G3	21

Intrebarea 19 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BUZATU Alexandra	G4	3

Intrebarea 21 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BUZATU Alexandra	G4	2

Intrebarea 22 **2**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	HAȚEGAN Alina	G3	13
2	MURSOI Diana	G3	13

Intrebarea 23 **1**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BUZATU Alexandra	G4	23

Intrebarea 24 **4**

Nr.crt.	Nume, Prenume	Grila	Intrebarea
1	BUDIN Francesco-Daniel	G3	2
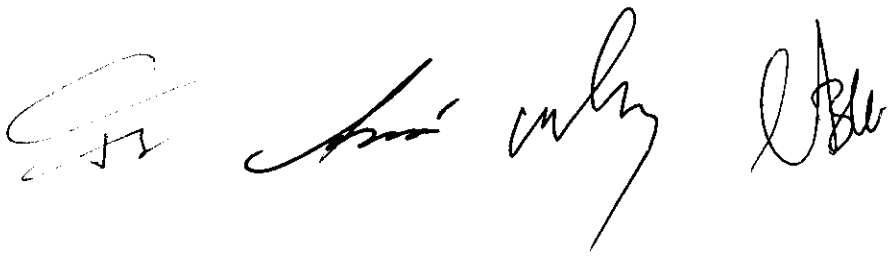
2	BUȘCAN Cristian	G4	8
3	PAȘALICA Sorin-George	G4	8
4	ȚURCAN Ioana-Maria	G3	2